

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 18 oktober 2011 *

I mål C-406/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Hoge Raad der Nederlanden (Nederländerna) genom beslut av den 16 oktober 2009, som inkom till domstolen den 21 oktober 2009, i målet

Realchemie Nederland BV

mot

Bayer CropScience AG,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot och A. Prechal samt domarna A. Rosas, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, E. Juhász, D. Šváby, M. Berger (referent) och E. Jarašiūnas,

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: P. Mengozzi,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 25 januari 2011,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Realchemie Nederland BV, genom J.A.M. Janssen, advocaat, och T. Diekmann, Rechtsanwalt,
- Nederländernas regering, genom C. Wissels, i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom J. Möller och S. Unzeitig, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom A.-M. Rouchaud-Joët och R. Troosters, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 5 april 2011 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- ¹ Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1) och artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (EGT L 157, s. 45).
- ² Begäran har framställts i ett mål mellan Realchemie Nederland BV (nedan kallat Realchemie) och Bayer CropScience AG (nedan kallat Bayer) avseende verkställighet i Nederländerna av sex beslut som meddelats av Landgericht Düsseldorf (Tyskland), varigenom Realchemie – på talan av Bayer angående ett påstått patentintrång – meddelades förbud att importera vissa bekämpningsmedel till Tyskland och att inneha och saluföra sådana bekämpningsmedel i denna medlemsstat.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätten

Förordning nr 44/2001

3 I skälen 6 och 7 i förordning nr 44/2001 anges följande:

”(6) För att kunna uppnå målet fri rörlighet för domar på privaträttens område är det nödvändigt och lämpligt att reglerna om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar fastställs i en gemenskapsrättsakt som är bindande och direkt tillämplig.

(7) Tillämpningsområdet för denna förordning måste täcka de väsentliga delarna av privaträtten utom vissa väl definierade delar.”

4 I skälen 16 och 17 i förordning nr 44/2001 anges följande:

”(16) Det ömsesidiga förtroendet mellan de rättsvårdande myndigheterna i gemenskapen gör det berättigat att automatiskt erkänna en dom som har meddelats i en medlemsstat utan att något ytterligare förfarande behöver tillgripas, utom när erkännandet är tvistigt.

(17) I enlighet med samma princip om ömsesidigt förtroende måste förfarandet för att göra en dom som har meddelats i en medlemsstat verkställbar i en annan medlemsstat vara snabbt och effektivt. Därför bör verkställighetsförklaringen utfärdas närmast automatiskt efter en enkel formell kontroll av handlingarna och utan att domstolen på eget initiativ får pröva om någon av grunderna i denna förordning för att vägra verkställighet föreligger.”

5 I skäl 19 i förordning nr 44/2001 anges följande:

”Kontinuiteten mellan [konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30) (nedan kallad Brysselkonventionen)] och denna förordning bör säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller EG-domstolens tolkning av Brysselkonventionen, och bestämmelserna i 1971 års protokoll [om domstolens tolkning därvidlag, i konsoliderad version (EGT C 27, 1998, s. 28)] bör därför fortsätta att också tillämpas på de fall som har anhängiggjorts när förordningen träder i kraft.”

6 I artikel 1.1 och 1.2 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Denna förordning är tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om. Den omfattar i synnerhet inte skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor.

2. Förordningen är inte tillämplig på

a) fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, markars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente,

b) konkurs, ackord och liknande förfaranden,

c) social trygghet,

d) skiljeförfarande.”

7 Enligt artikel 32 i förordningen ”förstås med dom varje avgörande som har meddelats av domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader”.

8 I artikel 34 i förordning nr 44/2001 föreskrivs följande:

”En dom skall inte erkännas om

...

- 2) det är en tredsdom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

...

- 9 I artikel 43 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Båda parter får söka ändring av beslutet i anledning av ansökan om verkställighetsförklaring.

2. Ansökan om ändring skall göras till den domstol som anges i förteckningen i bilaga III.

3. Ansökan om ändring skall handläggas enligt bestämmelserna för kontradiktoriska förfaranden.

4. Om motparten underlåter att inställa sig vid den domstol som handlägger ansökan om ändring, skall bestämmelserna i artikel 26.2–26.4 tillämpas även om motparten inte har hemvist i en medlemsstat.

5. Ansökan om ändring av verkställighetsförklaringen skall ges in inom en månad efter delgivningen av denna. Om motparten har hemvist i en annan medlemsstat än den där verkställighetsförklaringen meddelades, skall fristen för att söka ändring vara två månader och löpa från den dag då beslutet delgavs honom, antingen personligen eller i hans bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.”

Direktiv 2004/48

- 10 I skäl 3 i direktiv 2004/48 anges bland annat att ”om det saknas effektiva medel för att skydda immateriella rättigheter minskar intresset för innovation och nyskapande och investeringsviljan dämpas. Det är därför nödvändigt att se till att den materiella delen av immaterialrätten, som idag till stor del utgör en del av gemenskapens regelverk, tillämpas effektivt i gemenskapen.”
- 11 I skälen 8–11 i direktiv 2004/48 anges följande:
- ”(8) Skillnaderna i hur medlemsstaterna säkerställer skyddet för immateriella rättigheter skadar den inre marknaden och gör det omöjligt att åstadkomma ett likvärdigt skydd för immateriella rättigheter inom hela gemenskapen. Sådana förhållanden gynnar varken fri rörlighet på den inre marknaden eller en sund konkurrens.
- (9) Skillnaderna leder vidare till att de materiella reglerna om immateriella rättigheter försvagas och till att den inre marknaden splittras på detta område. ... En tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning på detta område är således en avgörande förutsättning för att den inre marknaden skall kunna fungera väl.
- (10) Syftet med detta direktiv är att tillnärma lagstiftningarna för att uppnå en hög, likvärdig och enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden.

- (11) Avsikten med detta direktiv är inte att skapa harmoniserade regler om rättsligt samarbete, domstols behörighet eller erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område och inte heller att reglera frågor om tillämplig lag. Det finns generella gemenskapsrättsakter som reglerar sådana frågor och som i princip är tillämpliga även på immaterialrättens område.”
- 12 Enligt artikel 1 i direktiv 2004/48 ”gäller [direktivet] de åtgärder, förfaranden och sanktioner som är nödvändiga för att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter”.
- 13 I punkt 1 i artikel 2, vilken är rubricerad ”Tillämpningsområde” och återfinns i kapitel I i direktivet, föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar de medel som föreskrivs eller kan komma att föreskrivas i gemenskapslagstiftningen eller i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa medel är gynnsammare för rättighetshavaren, skall de åtgärder, förfaranden och sanktioner som föreskrivs i detta direktiv vara tillämpliga, i enlighet med artikel 3, vid varje intrång i de immateriella rättigheter som följer av gemenskapsrätten och/eller den berörda medlemsstatens nationella rätt.”

- 14 I artikel 3, vilken är rubricerad ”Allmän skyldighet” och återfinns i avsnitt 1 i kapitel II i direktivet, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall tillhandahålla de åtgärder, förfaranden och sanktioner som är nödvändiga för att säkerställa skyddet för de immateriella rättigheter som omfattas av detta direktiv. Åtgärderna, förfarandena och sanktionerna skall vara rättvisa och skäliga, inte onödigt komplicerade eller kostsamma och inte medföra oskäliga tidsfrister eller omotiverade dröjsmål.

2. Åtgärderna, förfarandena och sanktionerna skall också vara effektiva, proportionella och avskräckande och skall tillämpas så att hinder för lagenlig handel inte uppkommer och så att missbruk inte sker.”

- ¹⁵ I artikel 14 i direktiv 2004/48, vilken är rubricerad ”Kostnader för förfarandet”, föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall se till att rimliga och proportionerliga kostnader för förfarandet och andra kostnader som har åsamkats den vinnande parten, i allmänhet ersätts av den förlorande parten om det inte är oskäligt.”

Nationell lagstiftning

Den tyska lagstiftningen

- ¹⁶ 890 och 891 §§ i den tyska civilprocesslagen (Zivilprozessordnung) (nedan kallad ZPO) har följande lydelse:

”890 §

Verkställighet av en skyldighet att avstå från eller att tolerera visst beteende

1. Om gäldenären åsidosätter sin skyldighet att avstå från eller att tolerera visst beteende ska domstolen i första instans, på ansökan av borgenären, antingen ålägga gäldenären att betala vite och därefter, för det fall vitet inte kan utkrävas, omvandla

vitet till ett frihetsberövande, eller förordna att gäldenären ska frihetsberövas högst sex månader. Vitet får högst uppgå till 250 000 euro och frihetsberövandet till sammanlagt två år.

2. Åläggande av vite eller förordnande om frihetsberövande måste föregås av en erinran om följderna av att nämnda skyldighet inte efterkoms, vilken på begäran utfärdas av domstolen i första instans, om en sådan erinran inte fanns med redan i den dom där skyldigheten fastställs.

3. Gäldenären kan även, på ansökan av borgenären, åläggas att ställa säkerhet för all skada som kan uppkomma inom en angiven tidsfrist till följd av annan bristande fullgörelse.

891 §

Förfarande, hörande av gäldenären och fastställande av rättegångskostnaderna

Åläggandena enligt 887–890 §§ meddelas genom beslut. Gäldenären ska dessförinnan ges tillfälle att yttra sig. ...”

Den nederländska lagstiftningen

- ¹⁷ Det framgår av handlingarna i målet att Konungariket Nederländerna har införlivat artikel 14 i direktiv 2004/48 i sin nationella rättsordning genom artikel 1019h i den nederländska civilprocesslagen. (Wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Enligt den nationella domstolen ger denna bestämmelse utrymme att, i sådana mål som

omfattas av direktivet, förplikta en part att ersätta rättegångskostnader till ett större belopp än vad som gäller i allmänhet.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 18 I beslut av den 19 december 2005 meddelade Landgericht Düsseldorf – på ansökan av Bayer i anledning av ett påstått patentintrång – ett interimistiskt förbud för Realchemie att importera vissa bekämpningsmedel till Tyskland och att inneha och saluföra sådana bekämpningsmedel i denna medlemsstat (nedan kallat grundbeslutet). Detta förbud förenades med vite. Dessutom förelade Landgericht Düsseldorf Realchemie att lämna upplysningar om de affärstransaktioner som avsåg dessa bekämpningsmedel och beslutade att företagets lager skulle bli föremål för en säkerhetsåtgärd. I grundbeslutet förpliktade Landgericht Düsseldorf Realchemie att ersätta rättegångskostnaderna.
- 19 På grundval av vad Landgericht Düsseldorf hade funnit om fördelningen av rättegångskostnaderna i grundbeslutet fastställde den domstolen, genom beslut av den 29 augusti 2006, rättegångskostnaderna till 7 829,60 euro.
- 20 Landgericht Düsseldorf ålade vidare, genom ett beslut av den 17 augusti 2006 som fattades med stöd av 890 § ZPO, Realchemie att betala vite (*Ordnungsgeld*) på 20 000 euro till rättens kassa för överträdelse av det förbud som meddelats i grundbeslutet (nedan kallat beslutet om straffvite) samt förpliktade företaget att ersätta rättegångskostnaderna i detta förfarande.

- 21 På grundval av vad Landgericht Düsseldorf hade funnit om fördelningen av rättegångskostnaderna i beslutet om straffvite fastställde den domstolen, genom beslut av den 19 september 2006, rättegångskostnaderna till 898,60 euro.
- 22 Genom beslut av den 6 oktober 2006 förelade Landgericht Düsseldorf dessutom Realchemie ett löpande vite (*Zwangsgeld*, 888 § ZPO) på 15 000 euro (nedan kallat beslutet om löpande vite) för att få företaget att lämna upplysningar om sina affärstransaktioner avseende de aktuella bekämpningsmedlen och förpliktade Realchemie att ersätta rättegångskostnaderna i detta förfarande.
- 23 På grundval av vad Landgericht Düsseldorf hade funnit om fördelningen av rättegångskostnaderna i beslutet om löpande vite fastställde den domstolen, genom beslut av den 11 november 2006, rättegångskostnaderna till 852,40 euro jämte ränta.
- 24 Samtliga sex beslut av Landgericht Düsseldorf delgavs Realchemie några dagar efter att de hade meddelats.
- 25 Den 6 april 2007 ingav Bayer en ansökan om verkställighet i Nederländerna av de sex beslut som meddelats av Landgericht Düsseldorf till den domare vid Rechtbank 's-Hertogenbosch (Nederländerna) som hade behörighet att besluta om interimistiska åtgärder.
- 26 Genom beslut av den 10 april 2007 biföll ovannämnda domare Bayers ansökan om att de sex beslut som meddelats av Landgericht Düsseldorf skulle förklaras verkställbara i Nederländerna i enlighet med förordning nr 44/2001.

- 27 Den 14 juni 2007 ansökte Realchemie vid Rechtbank 's-Hertogenbosch med stöd av artikel 43 i förordning nr 44/2001 om ändring av beslutet av den 10 april 2007. Realchemie yrkade att beslutet skulle upphävas och att Bayers ansökan om verkställighet skulle avslås.
- 28 Realchemie åberopade den grund för avslag som anges i artikel 34 leden 1 och 2 i förordning nr 44/2001 och anförde att grundbeslutet, beslutet om straffvite och beslutet om löpande vite inte kan erkännas eller verkställas i en annan medlemsstat, eftersom de fattats utan att Realchemie kallats att inställas sig och utan muntlig förhandling. Realchemie anförde vidare att de tre besluten om fastställande av rättegångskostnaderna inte heller kan erkännas eller verkställas, eftersom de var för sig utgör en integrerad del av de förstnämnda tre besluten.
- 29 Genom beslut av den 26 februari 2008 avslog Rechtbank 's-Hertogenbosch Realchemies ansökan om ändring och fastställde beslutet av den 10 april 2007. Enligt Rechtbank 's Hertogenbosch var de beslut som meddelats av Landgericht Düsseldorf, trots att de hade meddelats utan att motparten beretts tillfälle att yttra sig, sådana beslut som avses i artikel 32 i förordning nr 44/2001 och de kunde därmed verkställas i Nederländerna.
- 30 Med avseende på Realchemies argument att Bayers ansökan om verkställighet av beslutet om straffvite inte kunde tas upp till sakprövning fann Rechtbank 's Hertogenbosch att den omständigheten att Realchemie i detta beslut åläggs att betala ett vite på 20 000 euro till Landgericht Düsseldorfs kassa inte ändrar det faktum att Bayer har rätt att kräva samt ett berättigat intresse av att Realchemie verkligen betalar vitet, vilket utgör ett medel för att få Realchemie att rätta sig efter grundbeslutet. Rechtbank 's Hertogenbosch slog därmed fast att Bayer kunde vidta rättsliga åtgärder för att få beslutet verkställt i Nederländerna.

- 31 Rechtbank 's-Hertogenbosch förpliktade Realchemie att ersätta rättegångskostnaderna i målet.
- 32 Trots att Bayer hade yrkat att kostnaderna skulle fastställas med stöd av artikel 1019h i den nederländska civilprocesslagen fastställde Rechtbank 's Hertogenbosch rättegångskostnaderna på sedvanligt sätt.
- 33 Realchemie överklagade Rechtbank 's Hertogenboschs beslut av den 26 februari 2008. Bayer yrkade att överklagandet skulle ogillas och inkom med ett anslutningsöverklagande.
- 34 Mot denna bakgrund beslutade Hoge Raad der Nederlanden att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:
- "1. Ska begreppet 'privaträttens område' i artikel 1 [i förordning nr 44/2001] tolkas så, att denna förordning är tillämplig även på erkännande och verkställighet av ett beslut om utdömande av vite enligt 890 § [ZPO]?
2. Ska artikel 14 i direktiv [2004/48] tolkas så, att den är tillämplig även på ett verkställighetsförfarande avseende
- a) ett beslut avseende intrång i en immateriell rättighet som meddelats i en annan medlemsstat,

- b) ett beslut om löpande vite eller om straffvite för överträdelse av ett förbud mot intrång i en immateriell rättighet,

- c) beslut om fastställande av rättegångskostnader som meddelats i en annan medlemsstat på grundval av de ovan i punkterna a och b nämnda besluten?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- ³⁵ Den nationella domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida ett beslut om utdömmande av vite enligt en nationell bestämmelse såsom 890 § ZPO omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001, såsom detta tillämpningsområde definieras i artikel 1 i förordningen.
- ³⁶ Hoge Raad der Nederlanden har angett att de tvivel den hyser i detta hänseende beror på flera faktorer. För det första rör det sig, enligt Hoge Raad der Nederlanden, om ett straffvite som utdömts för en överträdelse av ett av domstol meddelat förbud och som utdöms av domstolen på yrkande av en enskild part, men som inte tillkommer Bayer, utan den tyska staten. För det andra kan vitet inte utkrävas av den enskilda parten eller i dennes namn, utan detta sker ex officio. Slutligen är det myndigheterna inom det tyska domstolsväsendet som rent faktiskt utkräver vitet.

- 37 Mot bakgrund härav anser den nederländska regeringen att det tyska domstolsbeslut varigenom Realchemie åläggs att betala vitet, med hänsyn till dess offentligrättsliga karaktär, inte är av en sådan art att det omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001. Den tyska regeringen och Europeiska kommissionen anser däremot att detta beslut omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001, eftersom det nationella mål i vilket beslutet meddelats rör privaträttens område, såsom det definieras i förordningen.
- 38 Det ska inledningsvis noteras att – eftersom förordning nr 44/2001 numera har ersatt Brysselkonventionen i förhållandena mellan medlemsstaterna, med undantag av Konungariket Danmark – domstolens tolkning av denna konvention även gäller för förordningen när bestämmelserna häri och bestämmelserna i Brysselkonventionen kan anses vara likvärdiga (se, bland annat, dom av den 10 september 2009 i mål C-292/08, *German Graphics Graphische Maschinen*, REG 2009, s. I-8421, punkt 27 och där angiven rättspraxis). Det framgår dessutom av skäl 19 i förordning nr 44/2001 att kontinuiteten i tolkningen av Brysselkonventionen och förordningen bör säkerställas.
- 39 I detta hänseende konstaterar domstolen att tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001, liksom tillämpningsområdet för Brysselkonventionen, är begränsat till "privaträttens område". Tillämpningsområdet fastställs huvudsakligen utifrån de faktorer som karakteriserar rättsförhållandet mellan parterna i målet eller som karakteriserar tvistens föremål (se bland annat, för ett liknande resonemang, dom av den 28 april 2009 i mål C-420/07, *Apostolides*, REG 2009, s. I-3571, punkterna 42, 45 och 46 och där angiven rättspraxis).
- 40 I synnerhet när det gäller interimistiska åtgärder anser domstolen att frågan huruvida dessa omfattas av tillämpningsområdet för Brysselkonventionen inte ska avgöras utifrån vilken typ av åtgärder det är fråga om, utan utifrån vilket slag av rättigheter dessa åtgärder avser att skydda (se, bland annat, dom av den 27 mars 1979 i mål 143/78, *de Cavel*, REG 1979, s. 1055, punkt 8, och av den 17 november 1998 i mål C-391/95, *Van Uden*, REG 1998, s. I-7091, punkt 33).

- 41 I förevarande fall är det vite som är i fråga i målet vid den nationella domstolen visserligen, enligt 890 § ZPO, bestraffande till sin karaktär, och i skälen till beslutet om straffvite anges uttryckligen att det är fråga om en påföljd. Det rör sig dock i det nationella målet om en tvist mellan två privatpersoner, vars föremål är verkställigheten i Nederländerna av de sex beslut som meddelats av Landgericht Düsseldorf och varigenom sistnämnda domstol, efter ansökan av Bayer i anledning av ett påstått patentintrång, förbjöd Realchemie att importera vissa bekämpningsmedel till Tyskland och att inneha och saluföra sådana bekämpningsmedel i denna medlemsstat. Den talan som väckts syftar således till att säkerställa privata rättigheter och förutsätter inte myndighetsutövning från någon av parterna i tvisten. Med andra ord ska rättsförhållandet mellan Bayer och Realchemie kvalificeras som "ett privaträttsligt rättsförhållande", och det omfattas således av begreppet "privaträttens område" i den mening som avses i förordning nr 44/2001.
- 42 Det framgår förvisso av beslutet om hänskjutande att det vite som Realchemie, enligt 890 § ZPO, ålagts att betala genom Landgericht Düsseldorfs beslut, för det fall det verkställs, inte ska betalas till en privat part, utan till den tyska staten. Vidare framgår det att vitet inte kan utkrävas av den privata parten eller i dennes namn, utan att detta sker ex officio, och att det är myndigheterna inom det tyska domstolsväsendet som rent faktiskt utkräver vitet. Dessa särskilda kännetecken för det tyska verkställighetsförfarandet kan emellertid inte anses avgörande för hur rätten till verkställighet ska karaktäriseras. Karaktären av denna rätt beror nämligen på karaktären av den subjektiva rättighet vars åsidosättande ligger till grund för verkställigheten, det vill säga i förevarande fall Bayers ensamrätt att utnyttja den uppfinning som skyddas av företagets patent. Denna rätt faller utan tvekan inom "privaträttens område" i den mening som avses i artikel 1 i förordning nr 44/2001.
- 43 När det gäller frågan om vilka handläggningsregler den nationella domstolen ska följa när den ska verkställa de beslut som är i fråga i det nationella målet, vilken har aktualiserats av den nederländska regeringen, kan det konstateras att den nationella domstolen inte har ställt någon fråga i detta hänseende. Domstolen saknar därmed anledning att uttala sig på denna punkt.

- 44 Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras enligt följande. Begreppet ”privaträttens område” i artikel 1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att förordningen är tillämplig på erkännande och verkställighet av ett domstolsbeslut om utdömande av vite, vilket har till syfte att säkerställa efterlevnaden av ett domstolsavgörande som meddelats inom privaträttens område.

Den andra frågan

- 45 Den nationella domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida de rättegångskostnader som uppkommit i ett verkställighetsförfarande i Nederländerna omfattas av artikel 14 i direktiv 2004/48, vilken föreskriver att medlemsstaterna är skyldiga att se till att de kostnader för förfarandet som har åsamkats den vinnande parten i princip ersätts av den förlorande parten, när nämnda förfarande avser ansökan om erkännande och verkställighet av sex beslut som meddelats i Tyskland i ett mål som anhängiggjorts i syfte att säkerställa efterlevnaden av en immateriell rättighet.
- 46 Domstolen erinrar om att direktiv 2004/48, enligt artikel 1 i direktivet, avser alla åtgärder, förfaranden och sanktioner som är nödvändiga för att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter. Det föreskrivs dessutom i artikel 2.1 i direktivet att dessa åtgärder, förfaranden och sanktioner, i enlighet med artikel 3 i direktivet, är tillämpliga vid varje intrång i de immateriella rättigheter som följer av den berörda medlemsstatens nationella rätt. Ett verkställighetsförfarande kan således i princip omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2004/48.
- 47 Det ska även nämnas att syftet med direktiv 2004/48, enligt skälen 10 och 11 i direktivet, är att tillnärma medlemsstaternas lagstiftning för att uppnå en hög, likvärdig och

enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden, och inte att skapa harmoniserade regler om rättsligt samarbete, domstols behörighet eller erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område samt inte heller att reglera frågor om tillämplig lag. Dessutom är, såsom anges i den andra meningen i skäl 11, de generella gemenskapsrättsakter som reglerar sådana frågor i princip tillämpliga även på immaterialrättens område.

48 Artikel 14 i direktiv 2004/48 syftar till att höja skyddsnivån för immateriella rättigheter, genom att förhindra att en skadelidande part avskräcks från att väcka talan vid domstol för att skydda sina rättigheter.

49 En tolkning av denna bestämmelse som innebär att den även är tillämplig på verkställighetsförfaranden och på beslut om de rättegångskostnader som uppkommer i sådana förfaranden är således förenlig med såväl det allmänna syftet med direktiv 2004/48, nämligen att tillnärma medlemsstaternas lagstiftning för att uppnå en hög, likvärdig och enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter, som med det specifika syftet med denna bestämmelse, nämligen att förhindra att en skadelidande part avskräcks från att väcka talan vid domstol för att skydda sina immateriella rättigheter. Den som gör sig skyldig till immaterialrättsintrång ska som huvudregel, för att dessa syften ska uppnås, bära det fulla ekonomiska ansvaret för sitt beteende.

50 Mot denna bakgrund ska den andra frågan besvaras enligt följande. De rättegångskostnader som uppkommit i ett verkställighetsförfarande, vilket har inletts i en medlemsstat och avser en ansökan om erkännande och verkställighet av ett avgörande som meddelats i en annan medlemsstat i ett mål som anhängiggjorts i syfte att säkerställa efterlevnaden av en immateriell rättighet, omfattas av artikel 14 i direktiv 2004/48.

Rättegångskostnader

- ⁵¹ Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttranden till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

- 1) Begreppet "privaträttens område" i artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas så, att förordningen är tillämplig på erkännande och verkställighet av ett domstolsbeslut om utdömande av vite, vilket har till syfte att säkerställa efterlevnaden av ett domstolsavgörande som meddelats inom privaträttens område.
- 2) De rättegångskostnader som uppkommit i ett verkställighetsförfarande, vilket har inletts i en medlemsstat och avser en ansökan om erkännande och verkställighet av ett avgörande som meddelats i en annan medlemsstat i ett mål som anhängiggjorts i syfte att säkerställa efterlevnaden av en immateriell rättighet, omfattas av artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter.

Underskrifter